

Saksbehandler: Per Velde

Kommunedirektør/rådmann:

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
038/21	Formannskapet	03.05.2021
039/21	Kommunestyret	10.05.2021

Restrukturering av Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS her**Rådmannen sitt framlegg til vedtak:**

1. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Solstein AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Solstein AS, (org.nr. 960 529 820) overdras til nytt holdingselskap.
2. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Aski AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Aski AS, (org.nr. 926 733 036) overdras til nytt holdingselskap.
3. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Haugaland Industri AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Haugaland Industri AS, (org.nr. 912 459 659) overdras til nytt holdingselskap.
4. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å avgjøre en hensiktsmessig fordeling av verdiene mellom underliggende selskaper i de tre nye holdingselskapene, som i varetar kommunens økonomiske interesser og behov for tiltaksplasser, samt stemme for en slik fordeling i generalforsamlingene i de respektive selskapene.
5. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å signere alle nødvendige dokumenter i forbindelse med restrukturering av Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS og

stiftelsen av de tre nye holdingselskapene med underliggende datterselskaper.

6. Karmøy kommunestyre ber rådmannen løpende vurdere situasjonen, og om nødvendig gjøre tiltak for å sikre kommunens interesser i både selskapene og tiltaksområdet.
7. Etter at selskapet har fått erfaring med ny konsernmodell, ber Karmøy kommunestyre rådmannen komme tilbake med forslag for en langsiktig modell for eierstruktur og eierstyring for de kommersielle områdene innenfor ny konsernstruktur for Solstein AS, Aski AS, og Haugaland Industri AS.
8. Kostnader som eventuelt påløper til rådmannens arbeid med eierstyring og sikre kommunens interesser i restrukturering av de tre selskapene skal dekkes med inntil 300.000 kroner, finansiert med midler inntekter fra havbruksfondet som er avsatt til næringsformål på kommunens disposisjonsfond.

1. I driftsbudsjettet gjøres følgende endringer i budsjettskjema 1A,
Bevilgningsoversikt drift:
Bruk av disposisjonsfond (næringsformål) endres med -300 000 kroner (inndekning).
Sum bevilgninger drift økes med 300 000 kroner (økt kostnad).
- b. I budsjettskjema 1B - Bevilgninger drift:
Rammen for tjenesteområde 14 Næring økes med 300 000 kroner.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 03.05.2021 - 038/21

1. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Solstein AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Solstein AS, (org.nr. 960 529 820) overdras til nytt holdingselskap.
2. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Aski AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Aski AS, (org.nr. 926 733 036) overdras til nytt holdingselskap.
3. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Haugaland Industri AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Haugaland Industri AS, (org.nr. 912 459 659) overdras til nytt holdingselskap.
4. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å avgjøre en hensiktsmessig fordeling av verdiene mellom underliggende selskaper i de tre nye holdingselskapene, som i varetar kommunens økonomiske interesser og behov for tiltaksplasser, samt stemme for en slik fordeling i generalforsamlingene i de respektive selskapene.
5. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å signere alle nødvendige dokumenter i forbindelse med restrukturering av Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS og

stiftelsen av de tre nye holdingselskapene med underliggende datterselskaper.

1. Karmøy kommunestyre ber rådmannen løpende vurdere situasjonen, og om nødvendig gjøre tiltak for å sikre kommunens interesser i både selskapene og tiltaksområdet.
2. Etter at selskapet har fått erfaring med ny konsernmodell, ber Karmøy kommunestyre rådmannen komme tilbake med forslag for en langsiktig modell for eierstruktur og eierstyring for de kommersielle områdene innenfor ny konsernstruktur for Solstein AS, Aski AS, og Haugaland Industri AS.
3. Kostnader som eventuelt påløper til rådmannens arbeid med eierstyring og sikre kommunens interesser i restrukturering av de tre selskapene skal dekkes med inntil 300.000 kroner, finansiert med midler inntekter fra havbruksfondet som er avsatt til næringsformål på kommunens disposisjonsfond.
 - a. I driftsbudsjettet gjøres følgende endringer i budsjettskjema 1A,
Bevilgningsoversikt drift:
Bruk av disposisjonsfond (næringsformål) endres med -300 000 kroner (inndekning).
Sum bevilgninger drift økes med 300 000 kroner (økt kostnad).
 - b. I budsjettskjema 1B - Bevilgninger drift:
Rammen for tjenesteområde 14 Næring økes med 300 000 kroner.

Formannskapet 03.05.2021:

Behandling:

Thorheim (KL) er fast medlem i styret i ASKI AS, og direkte inhabil etter fvl. § 6 (1).

Wisnæs (H) er fast medlem i styret i Solstein AS, og direkte inhabil etter fvl § 6 (1).

Mannes (KL) tiltredte som vararepresentant for Thorheim (KL).

10 representanter til stede.

Hansen (SV) fremmet utsettelsesforslag.

Nilsen (H) fremmet forslag om å behandle saken i dag.

Nilsens (H) forslag om å behandle saken i dag fikk 9 stemmer mot 1 (1 SV).

Saken ble tatt opp til realitetsbehandling.

Forslag fremsatt av Nilsen (H) fikk 9 stemmer mot 1 (1 SV).

Votering:

Innstillingen ble vedtatt med 9 stemmer mot 1 (1 SV).

Mannes (KL) fratrådte. Thorheim (KL) og Wisnæs (H) tiltrådte.

11 representanter til stede før behandling av sak 39/21.

FSK- 038/21 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Solstein AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Solstein AS, (org.nr. 960 529 820) overdras til nytt holdingselskap.
2. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Aski AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Aski AS, (org.nr. 926 733 036) overdras til nytt holdingselskap.
3. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Haugaland Industri AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Haugaland Industri AS, (org.nr. 912 459 659) overdras til nytt holdingselskap.
4. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å avgjøre en hensiktsmessig fordeling av verdiene mellom underliggende selskaper i de tre nye holdingselskapene, som i varetar kommunens økonomiske interesser og behov for tiltaksplasser, samt stemme for en slik fordeling i generalforsamlingene i de respektive selskapene.
5. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å signere alle nødvendige dokumenter i forbindelse med restrukturering av Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS og

stiftelsen av de tre nye holdingselskapene med underliggende datterselskaper.

6. Karmøy kommunestyre ber rådmannen løpende vurdere situasjonen, og om nødvendig

- gjøre tiltak for å sikre kommunens interesser i både selskapene og tiltaksområdet.
7. Etter at selskapet har fått erfaring med ny konsernmodell, ber Karmøy kommunestyre rådmannen komme tilbake med forslag for en langsiktig modell for eierstruktur og eierstyring for de kommersielle områdene innenfor ny konsernstruktur for Solstein AS, Aski AS, og Haugaland Industri AS.
 8. Kostnader som eventuelt påløper til rådmannens arbeid med eierstyring og sikre kommunens interesser i restrukturering av de tre selskapene skal dekkes med inntil 300.000 kroner, finansiert med midler inntekter fra havbruksfondet som er avsatt til næringsformål på kommunens disposisjonsfond.
 - a. I driftsbudsjettet gjøres følgende endringer i budsjettskjema 1A, Bevilgningsoversikt drift:
Bruk av disposisjonsfond (næringsformål) endres med -300 000 kroner (inndekning).
Sum bevilgninger drift økes med 300 000 kroner (økt kostnad).
 - b. I budsjettskjema 1B - Bevilgninger drift:
Rammen for tjenesteområde 14 Næring økes med 300 000 kroner.

Kommunestyret 10.05.2021:

Behandling:

Ordfører redegjorde for habiliteten til Thorheim (KL) og Wisnæs (H).
Thorheim (KL) er fast medlem i styret i ASKI AS, og direkte inhabil etter fvl § 6 (1).
Wisnæs (H) er fast medlem i styret i Solstein AS, og direkte inhabil etter fvl § 6 (1).
Ordfører redegjorde for habiliteten for Borg (KL) som er vararepresentant i styret i Solstein AS.
Ordfører fremmet forslag om å erkjenne Borg inhabil etter fvl § 6 (2).
Borg (KL) enstemmig erklært inhabil, jf. fvl § 6 (2).
Varamedlemmer Tøtlandsmo (KL), Davidsen (H) og Nornes (KL) tiltrådte.
45 representanter til stede.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Varamedlemmene Tøtlandsmo (KL), Davidsen (H) og Nornes (KL) fratrådte.
Thorheim (KL), Wisnæs (H) og Borg (KL) tiltrådte.
45 representanter tilstede før behandling av sak 40/21.

KST- 039/21 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Solstein AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Solstein AS, (org.nr. 960 529 820) overdras til nytt holdingselskap.
2. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Aski AS til konsern med et holdingselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Aski AS, (org.nr. 926 733 036) overdras til nytt holdingselskap.
3. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å representere kommunen for å stifte nytt holdingselskap i forbindelse med restrukturering av Haugaland Industri AS til

- konsern med et holdingsselskap (morselskap) og underliggende datterselskaper. Nytt holdingsselskap skal stiftes med tinginnskudd hvor kommunens aksjer i Haugaland Industri AS, (org.nr. 912 459 659) overdras til nytt holdingsselskap.
4. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å avgjøre en hensiktsmessig fordeling av verdiene mellom underliggende selskaper i de tre nye holdingsselskapene, som i varetar kommunens økonomiske interesser og behov for tiltaksplasser, samt stemme for en slik fordeling i generalforsamlingene i de respektive selskapene.
 5. Karmøy kommunestyre gir ordføreren fullmakt til å signere alle nødvendige dokumenter i forbindelse med restrukturering av Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS og

stiftelsen av de tre nye holdingsselskapene med underliggende datterselskaper.

6. Karmøy kommunestyre ber rådmannen løpende vurdere situasjonen, og om nødvendig gjøre tiltak for å sikre kommunens interesser i både selskapene og tiltaksområdet.
7. Etter at selskapet har fått erfaring med ny konsernmodell, ber Karmøy kommunestyre rådmannen komme tilbake med forslag for en langsiktig modell for eierstruktur og eierstyring for de kommersielle områdene innenfor ny konsernstruktur for Solstein AS, Aski AS, og Haugaland Industri AS.
8. Kostnader som eventuelt påløper til rådmannens arbeid med eierstyring og sikre kommunens interesser i restrukturering av de tre selskapene skal dekkes med inntil 300.000 kroner, finansiert med midler inntekter fra havbruksfondet som er avsatt til næringsformål på kommunens disposisjonsfond.
 - a. I driftsbudsjettet gjøres følgende endringer i budsjettskjema 1A,
Bevilgningsoversikt drift:
Bruk av disposisjonsfond (næringsformål) endres med -300 000 kroner (inndekning).
Sum bevilgninger drift økes med 300 000 kroner (økt kostnad).
 - b. I budsjettskjema 1B - Bevilgninger drift:
Rammen for tjenesteområde 14 Næring økes med 300 000 kroner.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Denne saken er i første omgang en formalitet om å opprette respektive holdning-selskaper for å restrukturere Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS sine virksomheter i samsvar med «Tiltaksforskriften» etter påkrav fra NAV. Derest er saken svært viktig for at kommunen på lengre sikt skal være rystet til å dekke behov hos kommunens innbyggere med særlig behov for å beholde eller skaffe seg arbeid, uavhengig av hvilken «NAV-reform» eller andre statlige ordninger som gjelder for «tiltaksområdet». Det kritiske er riktig fordeling av verdier mellom de ulike datterselskapene i de nye konsernstrukturene. Etter kommunens vurdering er NAV's krav til verdifordeling urimelig og ikke i samsvar med slik kommunen tolker «Tiltaksforskriften». Dette gjelder særlig store verdier i eiendom som kommunen i sin tid har skutt inn i Aski AS og betydelige kommunale tilskudd til Solstein AS. Haugesund kommune har tilsvarende situasjon i forhold til Haugaland Industri AS.

Det er uklart hva som skjer med de verdier som er overført til «tiltaksvirksomhetene» hvis selskapene mister sine oppdrag fra NAV, eller om områdene blir konkurranseutsatt. Da kan kommunene miste kontrollen med store verdier som er investert i virksomhetene.

Karmøy kommune er eier i tre virksomheter som berøres av «Tiltaksforskriften» og de nye påleggene fra NAV. Problemstillingene er tre prinsipielt helt like, og det legges derfor opp til felles politisk behandling i kommunestyret for selskapene: Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS.

Kort om selskapene og kommunens eierinteresser:

Solstein AS

- Karmøy kommunes eierandel er 100 prosent
- Tilbyr «varig tilrettelagt arbeid» i skjermet virksomhet (VTA) med ca. 110 ansatte
- VTA virksomhet innen catring, kafe, glasskunst, keramikk, produksjon av tre-emballasje, mekanisk produksjon, kurs og konferanse, monteringsarbeid, jobbfrukt, m.m.
- VTA-godkjenning fra NAV må fornyes 22.06.2021
- Selskapet mottar kommunalt tilskudd på rundt 25 prosent av de offentlige tilskuddene. I 2020 utgjorde kommunalt tilskudd ca. 3,7 millioner og tilskudd fra NAV ca. 11 millioner. I tillegg stiller kommunen garantier som bidrar til betydelig bedre betingelser for finansieringen av anleggsmidlene.
- Bokførte eiendeler er totalt 107,2 million kroner, hvorav anleggsmidler utgjør 91,4 million
- Bokført egenkapital er 50,2 million kroner (2019)
- NAV krever at all opptjent verdiskaping overføres til «VTA-virksomheten». Dette utgjør ca. 50 millioner og hensyntar ikke kommunens tilskudd og bidrag til verdiskapingen, som kan utgjøre opp mot 12-15 millioner kroner

Aski AS

- Karmøy kommunes eierandel er 57,7 prosent. Haugesund kommune 7,75 prosent.
- Tilbyr «arbeidsforberedende trening» (AFT). Selskapet har ca. 66 ansatte.
- Virksomhetsområdene er kjøkkensalg og verksted, profilering, barnehagedrift, og detaljhandel.
- Det gis ingen kommunale tilskudd til attføringsvirksomheten, men det er tilført betydelige verdier i form av egenkapital og eiendom som tinginnskudd (1982). Denne eiendommen har i dag en verdi på 18 millioner.
- Bokførte eiendeler er totalt 42,6 million kroner, hvorav anleggsmidler utgjør 34,5 million
- Bokført egenkapital er 15,5 million kroner (2019)
- NAV krever at også kommunens tinginnskudd i form av eiendom overføres til «AFT-virksomheten», som utgjør 18 millioner kroner.

Haugaland Industri AS

- Karmøy kommunes eierandel er 8,29 prosent. Haugesund kommune 43,78 prosent.
- Tilbyr «arbeidsforberedende trening» (AFT). Selskapet har ca. 44 ansatte.
- Driver AFT-virksomhet innen profilering, kontor, renhold og vaktmester/service. Samt annen virksomhet med praksis plasser innen motorsykel-verksted, idrettsbarnehage, AMO-kurs.
- Ingen kommunale tilskudd gis til selve attføringsvirksomheten, men Haugesund kommune har tilført betydelige verdier til selskapet på samme måte som Karmøy kommune har tilført betydelige verdier til Solstein AS og Aski AS.
- Bokførte eiendeler er totalt 26,1 million kroner, hvorav anleggsmidler utgjør 16,7 million
- Bokført egenkapital er 8,5 million kroner (2019)
- Eiendommene og besitter eiendommene i Industrigata 10 og Industrigata 12 er verdsatt til 27,5 millioner kroner.
- Selskapet har nå oppnådd godkjenning fra NAV for «AFT-virksomheten» under forutsetning at det legges inn verdier for rundt 20 millioner i «AFT-virksomheten». Det er primært tidligere innskudd i form av eiendom fra Haugesund kommune som skulle blitt tatt hensyn til her. Det er ikke avdekket at Karmøy kommune har skutt inn andre verdier i selskapet enn aksjekapital.

Riksrevisjonens rapport:

«Tiltaksforskriften» er ikke ny, men kravene fra NAV er nye og er en direkte følge av kritikk fra Riksrevisjonen om mangelfull oppfølging av arbeidsmarkedstiltakene.

Stortinget bevilger årlig i underkant av tre milliarder kroner til arbeidsmarkedstiltakene «Varig tilrettelagt arbeid» (VTA) og «Arbeidsforberedende trening» (AFT). Tilskuddene gis til forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter som skal gi arbeid til over 16 000 personer med behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging (nedsatt arbeidsevne). Disse to områdene: VTA og AFT, er de

eneste områdene som ikke er konkurranseutsatt, og godtgjørelse tildeles fra NAV etter søknad. Alle øvrige tiltaksområder har Stortinget besluttet at NAV skal sette ut på anbud.

03.11.2020 la Riksrevisjonen fram rapporten: «Undersøkelse av Nav's forvaltning av tilskudd til arbeidsmarkedstiltak».

Hovedfunnene i rapporten var:

- Betydelige økonomiske verdier opptjent gjennom tilskudd til attføring og varig tilrettelagt arbeid, følger i mange tilfeller ikke tiltaksbedriftene ved omorganisering til konsern. Verdier kommer dermed ikke attføringstiltakene og deltakerne til gode.
- Nav har ikke innrettet den årlige kontrollen av tiltaksbedriftene slik at de har grunnlag for å etterprøve at tilskuddene går til formålet og at tiltaksforskriften etterleves.

Kritikknivået karakteriseres som «Sterkt kritikkverdig»:

- Riksrevisjonen finner det sterkt kritikkverdig at Arbeids- og velferdsetaten (NAV) ikke har gode nok kontroller som sikrer at betydelige økonomiske verdier opptjent gjennom tilskudd til arbeidsmarkedstiltakene varig tilrettelagt arbeid (VTA) og arbeidsforberedende trening (AFT), i tilstrekkelig grad kommer attføringsarbeidet og tiltaksdeltakerne til gode.

Riksrevisjonen anbefaler Arbeids- og sosialdepartementet å:

- Vurdere om tiltaksforskriften er utformet hensiktsmessig for forvaltningen av tilskuddsordningene for varig tilrettelagt arbeid (VTA) og arbeidsforberedende trening (AFT)
- Påse at NAV henter inn dokumentasjon fra tiltaksbedriftene som gir grunnlag for å etterprøve at tilskuddene til VTA og AFT går til formålet og at tiltaksforskriften etterleves
- Følge opp at det etableres gode nok kontroller som sikrer at tiltaksbedriftenes overskudd kommer attføringstiltakene og deltakerne til gode. Etaten bør blant annet påse at økonomiske verdier opparbeidet gjennom tiltakene VTA og AFT forblir i tiltaksbedriften som skal videreføre attføringstiltakene ved konserndannelse.

Rapporten fra Riksrevisjonen kan leses i sin helhet her:

<https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/rapporter/no-2020-2021/arbeids-og-velferdsetatens-forvaltning-av-tilskudd-til-arbeidsmarkedstiltak.pdf>

Tolkning av Tiltaksforskriften:

Basert på rapporten fra Riksrevisjonen har Arbeids- og sosialdepartementet tolket sin nye forståelse av Tiltaksforskriftens bestemmelser, og utarbeidet et dokument kalt «Prinsipper for godkjenning av tiltaksarrangører», datert 02.12.2020. Heretter kalt «NAV-prinsippene».

Det er disse «prinsippene» NAV-Rogaland forhandler med «tiltaksarrangørene» (Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS) om å finne løsninger som tilfredsstiller bestemmelsene i Tiltaksforskriften. Utfordringen i situasjonen er at «NAV-prinsippene» er ikke særlig mer presise enn Tiltaksforskriften, og åpner også for tolkninger for NAV på fylkesnivå.

De fleste kravene er udiskutable forståelser av Tiltaksforskriften. Herunder at «tiltaksarrangørene» ikke kan organisere kommersielle virksomhetsområder i samme selskap som mottar tilskudd fra NAV for å utføre arbeidsmarkedstiltak. Det er også udiskutabelt at det ikke skal forekomme subsidiering mellom arbeidsmarkedstiltak og annen virksomhet som for eksempel forretningsdrift. Det disse bestemmelsene som medfører blant annet krav om restrukturering, hvor virksomhetsområder som ikke direkte inngår i arbeidsmarkedstiltaket, skal skilles ut i egne selskaper. Den nye organisering skal forhindre kryss-subsidiering og transaksjoner mellom selskaper i samme konsern og skal begrunnes på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper, i samsvar med Aksjelovens § 3-9, 1. ledd om konserninterne transaksjoner.

Det som skaper problemstillingen, er uklarhet om fordeling av verdier mellom de underliggende datterselskapene som inngår i restruktureringene.

Tiltaksforskriften bruker begrepet «overskudd». I bestemmelsene er begrepet brukt slik: «overskudd skal forbli i virksomheten og komme attføringsarbeidet og deltakerne til gode» (jmf. §13-6, punkt b)

NAV derimot bruker begrepet «verdier». NAV skriver i sine «prinsipper»: «Ved omorganisering skal verdier som over tid er opptjent i en attføringsvirksomhet gjennom tilskudd fra NAV og tilhørende skattefritak, forbli i det godkjente selskapet og komme formålet og deltakerne til gode».

I «verdibegrepet» legger NAV-Rogaland verdistigning av blant annet eiendom. Hvis «overskuddet» fra arbeidsmarkedstiltakene var investert i eiendom, ville det også vært naturlig at verdistigningen i anleggsmidler følger med «tiltaksvirksomheten» i en restrukturering, men det synes ikke å være tilfellet for selskapene kommunen har eierinteresser i.

Derimot har Karmøy kommune skutt inn egenkapital i «tiltaksvirksomhetene», både i form av aksjekapital, men også i form av eiendom som «tinginnskudd» i Aski AS, samt gitt betydelige kommunale tilskudd til VTA-virksomheten i Solstein AS. Dette er «verdier» som ikke er opparbeidet gjennom «overskudd» fra arbeidsmarkedstiltakene med tilskudd fra NAV. Barnehagedrift finansieres blant annet også med kommunale tilskudd. For Aski AS har både selskapet selv og kommunen tolket det slik disse verdiene skal ikke tilfalle «tiltaksvirksomheten». Dette er svært viktig prinsipp å få gjennomslag for slik at kommunen fortsatt kan ha en viss eierstyring og med disse anleggsverdiene om tilskuddsordningene fra NAV skulle endre seg i disfavør av kommunens innbyggere.

Det er faktisk en reell risiko for at en endring kan finne sted allerede til høsten. Med bakgrunn iblant annet Riksrevisjonens rapport, ble det i januar varslet en snarlig høring om ulike modeller for organisering av AFT-tiltaket, deriblant anbudsutsetting. I mars uttalte statsråden til Stortinget at det neppe vil være klart et høringsnotat før til høsten 2021. Problemstillingen som da reiser seg, er hvis da alle verdiene er overført til «tiltaksvirksomheten», hvordan skal disse da forvaltes om virksomheten ikke vinner anbudet? Kommunene vil da få en minimal innflytelse på hvilke tilbud som tilbys til kommunens innbyggere med særlige behov, og vil heller ikke ha særlig handlingsrom i form av anleggsmidler. NAV vil fra sin side sannsynligvis mene at deres konkurranseutsetting vil gi kommunens innbyggere det beste tilbudet.

Saks- og faktaopplysninger

Alle tre selskapene har fått bistand fra advokat- og revisorfirma Deloitte. I dette saksframlegget

vektlegges drøftingen av problemstillingen for Aski AS, hvor Karmøy kommune har høy eierandel, og hvor situasjonen er den mest krevende. VTA-området hvor Solstein AS opererer innenfor har klart mindre sannsynlighet for å bli konkurranseutsatt og miste inntektene. Vedrørende Haugaland Industri AS er det primært Haugesund kommunes interesser som er viktig å være solidarisk med å forsvare.

Deloitte har skissert løsninger for konsernstruktur og verdifordeling for Solstein AS i notat datert 08.03.2021. Tilsvarende for Haugaland Industri AS i notat datert 26.03.2021, og for Aski AS datert 26.11.2020. Alle notatene fra Deloitte er vedlagt saken. Av dette siste notatet som omhandler Aski AS, kan det trekkes fram to hovedproblemstillinger. Prinsippene er like for alle selskapene.

Problemstilling I

Den første problemstillingen er i praksis en formalitet for å sikre et riktig og hensiktsmessig skatte- og avgiftsgrunnlag. I tillegg til å hensynta bestemmelsene i skatte- og avgiftslovgivningen, kommer også aksjelovens bestemmelser om fisjon og fusjon til anvendelse for å få gjennomført restruktureringen til konsernmodell. Lovgivningen åpner for flere tilnærminger, og det er viktig å følge de bestemmelsene og formalitetene som ikke utløser utilsiktet skatt og avgifter for selskapet.

Når selskapet skal deles opp i flere underliggende selskaper for å skille ulike virksomhetsområder fra hverandre kan dette gjøres ved å opprette nye underliggende selskaper og overføre verdier som hører til de ulike virksomhetsområdene som «tinginnskudd». Forskjeller mellom bokførte verdier og virkelige verdier må det da redegjøres for, blir grunnlag for skatteberegning, selv om eierforholdene er uendret. For overføring av eiendom vil også dokumentavgiften på 2,5 prosent komme i tillegg. Dette er verken hensiktsmessig og eller riktig for virksomheten og eierne.

I stedet kan aksjelovens bestemmelser om fisjon og fusjon anvendes. Fusjon kan bare gjennomføres horisontalt, og forutsetter at det er et overliggende selskap som eier det underliggende selskapet som skal restruktureres i flere horisontale søsterselskaper. Disse bestemmelsene ivaretar at det er ingen endringer i eierforhold, som skal gi et skattegrunnlag. Tilnærmingen legger bokførte verdier til grunn, og utløser verken skatteplikt eller dokumentavgift. Likevel, krever løsningen at det opprettes et overliggende holdingselskap over eksisterende selskap som skal restruktureres (fisjoneres). Dette er i praksis en formalitet for å sikre en riktig skatteanvendelse og hensiktsmessig fordeling verdier.

Problemstilling II

Den andre problemstillingen er av strategisk og økonomisk viktighet for kommunen. Det er betydelige verdier i disse tre selskapene som kommunen eier eller har eierinteresser i. For kommunen er det av vesentlig betydning at disse verdiene forvaltes på en god måte. I hovedsak er dette anleggsmidler i form av eiendommer, produksjonsutstyr og virksomheter som er viktige for at selskapene kan gi et helhetlig tjenestetilbud. Noen av verdiene har kommunen skutt inn i selskapene som aksjekapital eller «tinginnskudd» for å styrke selskapenes egenkapital, og andre verdier er opptjent i virksomhetsområder som er underlagt selskapene, men som ikke har mottatt tilskudd fra NAV. Dette er verdier som ikke skal overføres til «tiltaksvirksomheten» i den nye konsernstrukturen. Dette kan medføre at verdiene i praksis vil tilfalle NAV om tiltaksvirksomheten avvikles. Noe som kan skje fordi erfaringene viser at de økonomiske betingelsene for å utføre arbeidsmarkedstiltak på vegne av NAV blir mer og mer utfordrende.

For kommunen del vil det være et evigvarende behov for kommunen å tilrettelegge for å ivareta innbyggere med særlige behov for å behold eller skaffe seg selv arbeid, uavhengig hvilken «NAV-reform» som måtte være gjeldene i framtiden. Det er derfor essensielt for kommunen å beholde en best mulig eierstyring over anleggsmidler som er tilrettelagt for å ivareta innbyggere med særlige behov. Det er ingen garantier for at nye «NAV-reformer» vil ivareta behovene i kommunene for all framtid. For Karmøy kommune, som har lavere sysselsetning enn landsgjennomsnittet, er tiltaksvirksomhetenes arbeid av viktig betydning for å tilrettelegge for at

størst mulig andel av befolkningen er i inntektsgivende arbeid. Sysselsetningsandelen vil være avgjørende for kommunens evne til å finansiere velferdstilbudet framover, jmf. også utfordringer som følge av «eldrebølgen».

Løsning I - ny konsernstruktur for Aski AS

Etter hvert som nye reformer er gjennomført har de fleste områdene innenfor Aski AS sin virksomhet blitt konkurranseutsatt. Anbudskonkurransene har gitt nasjonale aktører fordeler, som små lokale tiltaksarrangører ikke har hatt mulighet å konkurrere med. AFT (Arbeidsforberedende trening) er det siste området innenfor Aski sin virksomhet, som er basert på en kvalitativ tildeling. Derfor er det avgjørende for selskapet å tilfredsstille bestemmelsene i «Tiltaksforskriften», og den nye praksisen fra NAV.

Aski AS driver i dag AFT-virksomhet og annen virksomhet i ett og samme selskap. Dette er ikke i samsvar med er ikke i samsvar med Tiltaksforskriften. Etter § 13-6 annet ledd bokstav d), kan ikke AFT-virksomheter eie eller kontrollere «annen forretningsvirksomhet».

Selskapets virksomhet består i dag av:

- Arbeidsmarkedstiltak knyttet til områdene «Aski Kjøkkenglede» og «Aski Profilerings»
- Barnehagedrift fra eget bygg på festet tomt i Karmøy kommune,
- Drift av Aski Detaljhandel AS (Bygnes), som har franchiseavtale på drift av Europrisbutikk
- Forvaltning av fast eiendom på Bygnes, som både benyttes i AFT-virksomheten og selskapets annen virksomhet

I korte trekk er forslag til løsning skissert slik:

1. Opprettelse av «Aski Holding AS» med tinginnskudd i form av aksjene i dagens Aski AS
2. Dagens Aski AS fisjoneres i fire ulike datterselskaper til Aski Holding AS:
3. Opprettelse av datterselskapet ASKI Arbeid & Inkludering AS, som på sin side kun driver AFT-virksomhet og kun eier eiendeler som utelukkende benyttes i egen AFT-virksomhet
4. Opprettelse av datterselskapet ASKI Barnehage AS. Tilbyr praksisopplæring, men driver ikke AFT-virksomhet
5. Videreføre dagens Aski Detaljhandel AS, men overføre aksjene til Aski Holding AS. Dette datterselskapet tilbyr praksisopplæring, men driver ikke AFT-virksomhet
6. Dagens Aski AS, skifter navn til Aski Eiendom AS, hvor eierskapet til eiendommen på Bygnes videreføres. Selskapet blir helheid datterselskap til Aski Holding AS. Eiendomsselskapet skal bl.a. leie ut lokaler til attføringsselskapet, ASKI Arbeid & Inkludering AS. Her skal det da etableres leieavtaler som regulerer utleien til søsterselskapene og som inngås på markedsmessige vilkår og prinsipper ihht. aksjeloven § 3-9, 1. ledd, jf og NAVs godkjenningsskriv for tiltaksarrangører av AFT-arbeid av 15.09.2016 punkt 2.4 annet avsnitt.

NAV-Rogaland har sagt seg enig i foreslått konsernstruktur.

Løsning II - fordeling av verdier i ny konsernstruktur under Aski Holding AS

Egenkapitalen i dagens Aski AS består delvis av «innskudd kapital» og delvis av «opptjent kapital». Selskapets totale egenkapital pr utgangen av 2020 (prognose) utgjør 15 603 000 kroner.

«Innskutt kapital» er innbetalt fra aksjonærene og ikke skapt gjennom løpende drift i selskapet. Regnskapet 2019 viser at 6 470 000 kroner av selskapets bokførte egenkapital er innskutt fra eierne, hvorav 6 000 000 kroner var innskudd ved en rettet emisjon mot Karmøy kommune. Kommunen overførte et barnehagebygg som er oppført på den tomt hvor barnehagedriften skjer

fra i dag. Eiendommen ble verdivurdert til kr 6 000 000 i 2006, og ble overført til selskapet mot at kommunen fikk tildelt 175 aksjer i selskapet. Av innskuddet ble 175 000 kroner bokført som økt aksjekapital og 5 825 000 kroner ble bokført som overkurs. Denne del av egenkapitalen kommer med sikkerhet ikke fra attføringsvirksomhet finansiert med bistand fra NAV, men blant annet fra kommunale tilskudd til barnehagedrift. Verken innskuddet i form av barnehagebygget på 6 000 000 kroner, eller de øvrige innskutte verdiene på 470 000 kroner.

«Opptjent kapital er resultatet av selskapets løpende drift – summen av akkumulert overskudd og underskudd igjennom årenes løp, innenfor alle virksomhetsområdene i selskapet. Det er foretatt en oppsummering av avdelingsregnskapene helt tilbake fra 2006 og fram til 2020 (prognose), som viser at barnehagedriften alene har generert totalt 9 390 000 kroner. Dette er balanseført i dagens Aski AS under «annen egenkapital», og utgjør 60,2 prosent av selskapets samlede egenkapital.

Øvrige virksomheter i dagens Aski AS, inklusive attføringsvirksomheten, har gitt et negativt økonomisk bidrag til dagens bokførte verdier. Dette forutsetter at det ikke er knyttet merverdier utover de bokførte verdiene.

Takst av eiendommen på Bygnes som i dag benyttes av attføringsvirksomheten, viser en verdi på 18 millioner kroner, hvorav 10,5 millioner er knyttet til bygningen og 7,5 million til tomten. Dette tilsvarer omtrent den bokførte verdien av bygningsmassen som er oppført i balansen til Aski AS. Det kan derfor ikke dokumenteres noen merverdi for bygningsmassen. Merverdien er knyttet til selve tomten som kommunen i sin tid overførte til selskapet vederlagsfritt i 1982. Det kan derfor ikke hevdes at det er tomteverdien er skapt gjennom attføringsvirksomheten med støtte fra NAV.

Styret i Aski AS har vurdert kapitalbehovet i attføringsvirksomheten (det nye datterselskapet Aski Arbeid & Inkludering AS), til å være 1 000 000 kroner. Styret erkjenner at det ikke er mulig å fastsette et eksakt beløp på det «overskuddet» som er opparbeidet i selskapet via tilskudd fra NAV, men vurderer med rimelig sikkerhet at «overskuddet» ikke kan overgå 1 000 000 kroner, og er derfor

trygt innenfor Tiltaksforskriftens bestemmelser § 13-6, annet ledd bokstav b). Styret legger til grunn at verdien på kr 1 000 000 er den maksimale overskuddsverdi som er opparbeidet i AFT-virksomheten, og som skal forbli i det selskap som fremover skal videreføre AFT-virksomheten.

Vurdering

Administrasjonen har hatt god dialog med både styreledere og daglige ledere i alle de tre virksomhetene Solstein AS, Aski AS, og Haugaland Industri AS, samt Deliotte som bistår alle tre selskapene. I tillegg har kommunen fått bistand fra KS-advokatene.

Løsningen med å opprette et nytt holdning-selskap for å etablere nye konsernstrukturer for respektive Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS, med tilhørende underliggende datterselskaper, er hensiktsmessig.

En omforent løsning med NAV-Rogaland om fordeling av verdiene mellom de underliggende selskapene ser det derimot mer krevende å finne ut av.

Solstein AS har i mange år drevet en forsvarlig og økonomisk bærekraftig virksomhet med varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet. Karmøy kommune har de siste årene årlig bidratt med rundt 3,5 millioner kroner i tilskudd, og tilskuddet fra NAV har utgjort rundt 11 millioner. Fordelingen har vært rimelig stabil 25/75-prosent over mange år. I tillegg har kommunen stilt kommunale garantier tilgjengelig for selskapet, slik at selskapet har oppnådd fordelaktig finansiering. Det er åpenbart at de verdiene i selskapet som gjennom tid, ikke alene er opparbeidet gjennom tilskudd fra NAV, slik NAV legger til grunn. Hvor mye av de 50 millionene som NAV krever blir fordelt til «VTA-virksomheten» er opparbeidet gjennom tilskudd fra Karmøy kommune er enda

ikke kartlagt, anslåes foreløpig opp til 12-15 millioner kroner. Vedlagt notat fra Deloitte, datert 08.03.2021, viser foreslått verdifordeling. Fordelingen hensyntar ikke verdien av de årlige tilskuddene fra Karmøy kommune.

Aski AS har over mange år drevet virksomhet finansiert av NAV, i kombinasjon med selvfinansierende virksomhet som har stått på egne ben. Dette har gitt visse synergier og fleksibilitet rundt attføringsvirksomheten. Det er i dag ikke lenger mulig å rekonstruere eksakt hvilke av dagens verdier som er opptjent av attføringsvirksomheten gjennom tilskudd fra NAV, og hvilke verdier som er opptjent gjennom de øvrige virksomhetsområdene. Likevel estimatene virker sannsynlige og bygger på rimelige forutsetninger.

For Aski AS gir vedlagt notat fra Deloitte til NAV-Rogaland, datert 26.11.2020, utfyllende beskrivelse av vurderinger og løsninger for å imøtekomme NAV's krav for at selskapet skal komme samsvar med Tiltaksforskriftens bestemmelser. Signalene fra NAV er at fordelingen ikke godkjennes, og krever at også eiendomsverdiene som ble skutt i av Karmøy kommune i 1982, også skal overføres til «AFT-virksomheten». Eiendomsverdiene er taksert til 18 millioner kroner, og er helt åpenbart ikke opptjent av attføringsvirksomheten gjennom tilskudd fra NAV.

Haugaland Industri AS driver prinsipielt samme virksomhet som Aski AS, men har satset på andre virksomhetsområder for praksisplasser. På samme måte som for Aski AS, har det også i dette selskapet gitt visse synergier og fleksibilitet rundt attføringsvirksomheten. Også i Haugaland Industri AS er det krevende å rekonstruere eksakt hvilke av dagens verdier som er opptjent av attføringsvirksomheten gjennom tilskudd fra NAV, og hvilke verdier som er opptjent gjennom de øvrige virksomhetsområdene. Det som likevel er helt åpenbart er at eiendommen Industrigata 12, som er et tinginnskudd fra Haugesund kommune, er ikke opparbeidet gjennom tilskudd fra NAV. Dagens verdi av eiendommen er 11 millioner kroner. Karmøy kommune har ikke skutt inn tilsvarende betydelige beløp i selskapet, men er solidarisk i samme situasjon som aksjonær i selskapet.

NAV-Rogaland krever at alle verdier, uavhengig av hvordan verdiene er opparbeidet gjennom årene og fram til nå, skal tilhøre eller alternativt godtgjøres de selskapene som skal videreføre arbeidsmarkedstiltakene i framtiden. NAV-Rogaland støtter seg blant annet på hjemmel § 13-6 i Tiltaksforskriften, og etter kommunens vurdering en feilaktig tolkning av bestemmelsene.

Status er pr i dag er at Solstein AS er i prosess med NAV-Rogaland om å fornye sin godkjenning som «VTA-virksomhet». Dagens godkjenning utgår 22.06.2021. For Aski AS er det ikke kommet til enighet med NAV-Rogaland om fordelingen av verdier mellom selskapene i ny konsernstruktur. Selskapet

har fått ny frist til 12.05.2021. For Aski AS er det derfor en reell risiko for å miste godkjenning for å drive «AFT-virksomhet» videre. Haugaland Industri AS har nylig fått godkjent sin søknad om å drive «AFT-virksomhet» videre, basert på en verdifordeling hvor tinginnskuddet fra Haugesund kommune ikke er hensyntatt.

Karmøy kommune og Haugesund kommune avholdt et møte 19. april 2021 med NAV-Rogaland, for å få avklart om det er andre momenter som er viktig å få opplyst i den kommunale saksbehandlingen for kommunestyret før generalforsamlingene i selskapene. NAV-Rogaland holder fast på sin tolkning av «Tiltaksforskriften». NAV-Rogaland har ikke tenkt gjennom ulike scenarioer, og forholder seg kun til gjeldende forskrift. NAV tar ikke stilling til eventuelle framtidige endringer i forskriften, slik som kommunene og aksjonærene i selskapene må gjøre for å sikre sine verdier og interesser. Det ble heller ikke klart om hva NAV-Rogaland mener om rettigheter til verdiene i «tiltaksvirksomhetene» hvis selskapene mister sin godkjenning og selskapene må opphøre. Selskapene har i mange år drevet en forsvarlig og økonomisk bærekraftig virksomhet med varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet. Karmøy kommune har de siste årene årlig

bidratt med rundt 3,5 millioner kroner i tilskudd, og tilskuddet fra NAV har utgjort rundt 11 millioner. Fordelingen har vært rimelig stabil 25/75-prosent over mange år. I tillegg har kommunen stilt kommunale garantier tilgjengelig for selskapet, slik at selskapet har oppnådd fordelaktig finansiering. Det er åpenbart at de verdiene i selskapet som gjennom tid, ikke alene er opparbeidet gjennom tilskudd fra NAV, slik NAV legger til grunn. Hvor mye av de 50 millionene som NAV krever blir fordelt til «VTA-virksomheten» er opparbeidet gjennom tilskudd fra Karmøy kommune er enda ikke kartlagt, anslåes foreløpig opp til 12-15 millioner kroner. Vedlagt notat fra Deloitte, datert 08.03.2021, viser foreslått verdifordeling. Fordelingen hensyntar ikke verdien av de årlige tilskuddene fra Karmøy kommune.

Aski AS har over mange år drevet virksomhet finansiert av NAV, i kombinasjon med selvfinansierende virksomhet som har stått på egne ben. Dette har gitt visse synergier og fleksibilitet rundt attføringsvirksomheten. Det er i dag ikke lenger mulig å rekonstruere eksakt hvilke av dagens verdier som er opptjent av attføringsvirksomheten gjennom tilskudd fra NAV, og hvilke verdier som er opptjent gjennom de øvrige virksomhetsområdene. Likevel estimatene virker sannsynlige og bygger på rimelige forutsetninger.

For Aski AS gir vedlagt notat fra Deloitte til NAV-Rogaland, datert 26.11.2020, utfyllende beskrivelse av vurderinger og løsninger for å imøtekomme NAV's krav for at selskapet skal komme samsvar med Tiltaksforskriftens bestemmelser. Signalene fra NAV er at fordelingen ikke godkjennes, og krever at også eiendomsverdiene som ble skutt i av Karmøy kommune i 1982, også skal overføres til «AFT-virksomheten». Eiendomsverdiene er taksert til 18 millioner kroner, og er helt åpenbart ikke opptjent av attføringsvirksomheten gjennom tilskudd fra NAV.

Haugaland Industri AS driver prinsipielt samme virksomhet som Aski AS, men har satset på andre virksomhetsområder for praksisplasser. På samme måte som for Aski AS, har det også i dette selskapet gitt visse synergier og fleksibilitet rundt attføringsvirksomheten. Også i Haugaland Industri AS er det krevende å rekonstruere eksakt hvilke av dagens verdier som er opptjent av attføringsvirksomheten gjennom tilskudd fra NAV, og hvilke verdier som er opptjent gjennom de øvrige virksomhetsområdene. Det som likevel er helt åpenbart er at eiendommen Industrigata 12, som er et tinginnskudd fra Haugesund kommune, er ikke opparbeidet gjennom tilskudd fra NAV. Dagens verdi av eiendommen er 11 millioner kroner. Karmøy kommune har ikke skutt inn tilsvarende betydelige beløp i selskapet, men er solidarisk i samme situasjon som aksjonær i selskapet.

NAV-Rogaland krever at alle verdier, uavhengig av hvordan verdiene er opparbeidet gjennom årene og fram til nå, skal tilhøre eller alternativt godtgjøres de selskapene som skal videreføre arbeidsmarkedstiltakene i framtiden. NAV-Rogaland støtter seg blant annet på hjemmel § 13-6 i Tiltaksforskriften, og etter kommunens vurdering en feilaktig tolkning av bestemmelsene.

Status er pr i dag er at Solstein AS er i prosess med NAV-Rogaland om å fornye sin godkjenning som «VTA-virksomhet». Dagens godkjenning utgår 22.06.2021. For Aski AS er det ikke kommet til enighet med NAV-Rogaland om fordelingen av verdier mellom selskapene i ny konsernstruktur. Selskapet

har fått ny frist til 12.05.2021. For Aski AS er det derfor en reell risiko for å miste godkjenning for å drive «AFT-virksomhet» videre. Haugaland Industri AS har nylig fått godkjent sin søknad om å drive «AFT-virksomhet» videre, basert på en verdifordeling hvor tinginnskuddet fra Haugesund kommune ikke er hensyntatt.

Karmøy kommune og Haugesund kommune avholdt et møte 19. april 2021 med NAV-Rogaland, for å få avklart om det er andre momenter som er viktig å få opplyst i den kommunale saksbehandlingen for kommunestyret før generalforsamlingene i selskapene. NAV-Rogaland holder fast på sin tolkning av «Tiltaksforskriften». NAV-Rogaland har ikke tenkt gjennom ulike

scenarioer, og forholder seg kun til gjeldende forskrift. NAV tar ikke stilling til eventuelle framtidige endringer i forskriften, slik som kommunene og aksjonærene i selskapene må gjøre for å sikre sine verdier og interesser. Det ble heller ikke klart om hva NAV-Rogaland mener om rettigheter til verdiene i «tiltaksvirksomhetene» hvis selskapene mister sin godkjenning og selskapene må opphøre.

Rådmannen sin konklusjon

Rådmannen anbefaler kommunestyret å støtte foreslått opprettelse av nye konsernstrukturer med nye holding-selskaper i de respektive selskapene, Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS, slik strukturene er skissert vedlagte notater fra Deloitte. Etter rådmannens vurdering er foreslåtte konsernstrukturer i samsvar med de krav som stilles i «Tiltaksforskriften».

Fordelingen av verdier mellom underliggende datterskaper, slik som er skissert i vedlagte notater fra Deloitte, vurderes derimot ikke å være i samsvar med en logisk forståelse av «Tiltaksforskriften» når det gjelder Solstein AS og Haugaland Industri AS. Vedrørende Aski AS vurderes fordelingen å være mer riktig og kan aksepteres.

For Solstein AS vurderes fordelingen til «VTA-virksomheten» å være 12-15 millioner for høyt, fordi verdifordelingen ikke har tatt hensyn til kommunens tilskudd på 25 prosent gjennom mange år. Den faktiske verdien opparbeidet gjennom kommunens tilskudd bør kartlegges. Det er høyst aktuelt for kommunens representant å stemme mot denne verdifordelingen i selskapets generalforsamling. Rådmannen vil undersøke de juridiske og økonomiske konsekvensene nærmere og vurdere alternativer før saken behandles i selskapets generalforsamling.

For Aski AS er fordelingen kommunens tinginnskudd på 18 millioner kroner i form av eiendom tatt hensyn til, og er ikke fordelt til «AFT-virksomheten». Det gjenstår om NAV-Rogaland godkjenner denne verdifordelingen. Signalene fra NAV er negative.

For Haugland Industri AS er vurderes fordelingen til å være 11 millioner kroner for høyt, fordi tinginnskudd fra Haugesund kommune i form av eiendom, er blitt overført til «AFT-virksomheten». Rådmannen er opplyst om av NAV-Rogaland har godkjent søknaden fra selskapet. Rådmannen er ikke kjent med om Haugesund kommune har tatt standpunkt i saken, men det er naturlig at kommunens representant i selskapets generalforsamling stemmer solidarisk i samsvar med Haugesund kommune som eier 43,78 prosent av selskapet. Karmøy kommunes eierandel er kun 8,29 prosent.

Kommunen har søkt juridisk bistand fra KS-advokatene, som støtter selskapenes og Deloitte sin vurdering og forståelse av Tiltaksforskriftens bestemmelser. Selskapene er likevel under sterkt press for å imøtekomme NAV-Rogalands krav til verdifordeling til fordel for «tiltaksvirksomheten». Selskapenes styrer har en krevende avveining i forhold til å ivare ta inntektsgrunnlaget gjennom godkjenning fra NAV, selskapets ansatte, kreditorer, aksjonærer og andre interessenter. Kommunen som aksjonær kan ikke gå inn forhandlingene mellom selskapene og NAV-Rogaland. Det vil være å blande seg inn i selskapenes forvaltning. Kommunen må forholde seg til roller og ansvar som er definert i aksjeloven, men begrense sin involvering til eierspørsmål og eierinteresser. Kommunen har likevel en særlig posisjon med et samfunnsoppdrag og ansvar for å tilrettelegge for at kommunens innbyggere med særlig behov for å beholde eller skaffe seg arbeid, uavhengig av hvilken «NAV-reform» eller andre statlige ordninger som gjelder for «tiltaksområdet». Derfor er det avgjørende å beholde mest mulig eierstyring over de anleggsmidler som er viktige for formålet.

Rådmannen ønsker å bistå selskapene i størst mulig grad for å finne en omforent løsning med NAV-Rogaland, som samtidig ivaretar kommunens interesser og handlingsrom som aksjonær framover. Saken er i utvikling og det kan utvikle seg i ulike scenarioer og rådmannen ser behov for å utrede selskapsrettslige og økonomiske spørsmål, og konsekvenser for selskapene og

kommunens
interesser ved ulike scenarioer.

Det som er særlig viktig for kommunen å få klargjort er hvem har styringsrett over verdiene i «tiltaksvirksomhetene» hvis selskapene skulle miste inntekter og godkjenning fra NAV, og i ytterste konsekvens melde oppbud. Selskapsretten er klar på dette området, men NAV's tolkning av «Tiltaksforskriften» kan forstås slik at aksjonærene har fått rettighetene sine sterkt begrenset. Samsvarer. I møtet med NAV-Rogaland var det ingen tanker om et slikt scenario. For Karmøy kommune som aksjonær i selskapene, skaper «verdifordelingen» i de nye konsernstrukturene usikkerhet om verdier for opp mot 30 millioner kroner.

Formelt må verdifordelingen godkjennes av generalforsamlingen i selskapene etter aksjelovens bestemmelser. Kommunens representant i selskapets generalforsamling kan da stemme mot en verdifordeling som går i kommunens disfavør. Faller forslaget må NAV vurdere godkjenningen til det nye «tiltaksselskapet» på nytt.

Kommunen kan også alternativt arbeide for å opprette nye frittstående «tiltaksselskap» som søker godkjenning hos NAV. Da unngås konflikt med NAV's tolkning av tiltaksforskriften og fordeling av verdier i eksisterende selskap. En naturlig konsekvens av dette er virksomhetsoverdragelse fra eksisterende selskap, for å sikre kontinuitet i arbeidsplassene.

Et tredje scenario er en rettslig prøving av NAV's tolkning tiltaksforskriften. Rådmannen vil løpende vurdere situasjonen, og gjøre nødvendig tiltak for å sikre kommunens interesser i både selskapet og tiltaksområdet. Rådmannen ønsker å klargjøre et best mulig beslutningsgrunnlag før de respektive generalforsamlingene finner sted. Tett dialog med selskapenes styrer vil være svært viktig framover.

Når konsernstrukturer et etablert for alle de tre selskapene Solstein AS, Aski AS og Haugaland Industri AS, ønsker å rådmannen å vurdere nærmere synergier mellom selskapene og hvordan framtidig eierstruktur og sammensetning vil være best egnet til å forvalte kommunens interesser og verdier. Dette vil bli i en fase to.

Vedlegg:

08.03.21 Verdifordeling søknad NAV Solstein Deloitte

24.02.21 Søknad NAV - Aski

25.03.21 Korrigert søknad til NAV om godkjenning av omorganiseringsmodell